

Мартин Ольга Максимівна, к.е.н.,
доцент, доцент кафедри права та
менеджменту у сфері цивільного захисту,
Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

Завада Олександр Петрович, к.ф.-м.н.,
доцент кафедри інформаційних систем у
менеджменті, Львівський національний
університет ім. Івана Франка

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ У СУСПІЛЬСТВІ: ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ

Становлення в Україні демократичної правової держави потребує не тільки належного законодавчого врегулювання прав і свобод людини і громадянина, але і створення реальних можливостей для їх практичної реалізації. Саме в ній площині лежить проблема гарантування національної безпеки, складовою якої є безпека пожежна, що безпосередньо впливає на стан захищеності прав і свобод громадян. Пожежна безпека є складовою національної безпеки. Пожежна безпека характеризує стан захищеності людини, суспільства, національного багатства та довкілля від пожеж, що відображає здатність протистояти дестабілізуючій дії різноманітних чинників, що створюють реальну загрозу виникнення пожеж, і гарантується механізмом забезпечення пожежної безпеки як об'єктивною потребою запобігання реальної та потенційної загрози пожеж, зниження ймовірності їх виникнення та мінімізації втрат і збитків від реальних пожеж.

Забезпечення пожежної безпеки – це механізм по виробленню та реалізації концепції, стратегії і тактики в сфері пожежної безпеки держави за допомогою скоординованої діяльності органів влади, громадських організацій та об'єднань, громадян. Згідно Кодексу цивільного захисту України, забезпечення пожежної безпеки на території України, регулювання відносин у цій сфері органів державної влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання і громадян здійснюються відповідно до цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів. Діяльність із забезпечення пожежної безпеки є складовою виробничої та іншої діяльності посадових осіб і працівників підприємств, установ та організацій. Забезпечення пожежної безпеки суб'єкта господарювання покладається на власників та керівників таких суб'єктів господарювання [1].

В результаті пожеж в Україні за 2000-2012 роки щороку в середньому відбувалося 55253 пожежі, прямі матеріальні збитки від яких склали 343068 тис. грн. Унаслідок пожеж в середньому щороку гинуло 3535 осіб, 1739 осіб отримували травми. За цей період в Україні в середньому щоденно виникало 151 пожеж, кожною пожежею наносились прямі збитки на суму 6,2 тис. грн. Щодня внаслідок пожеж в середньому гинуло 10 і отримувало травми 5 осіб.

У 2013 році виникло 61114 пожеж, прями матеріальні збитки від яких склали 710863 тис. грн. Унаслідок пожеж загинуло 2494 людини, 1584 людини отримали травми. Упродовж 2013 року у країні в середньому щодня виникало 168 пожеж, унаслідок яких гинули 8 і отримували травми 5 людей [2]. У 2013 році основними причинами виникнення пожеж були: необережне поводження з вогнем, порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації електроустановок, порушення правил пожежної безпеки при влаштуванні та експлуатації печей, теплогенеруючих печей та установок.

Забезпечення захисту населення, навколишнього природного середовища і небезпечних об'єктів, об'єктів підвищеної небезпеки, об'єктів з масовим перебуванням людей та населених пунктів від пожеж, підвищення рівня протипожежного захисту є метою Державної цільової соціальної програми забезпечення пожежної безпеки на 2012-2015 роки [3]. У рамках виконання Програми передбачається здійснити заходи за такими основними напрямками: підвищення ефективності управління у сфері пожежної безпеки; постійне оновлення основної і спеціальної пожежної техніки та обладнання у підрозділах державної, місцевої, відомчої та добровільної пожежної охорони; розроблення нових зразків пожежної техніки з удосконаленими технічними характеристиками; технічне переоснащення виробничого комплексу шляхом впровадження новітніх наукових досягнень, оснащення небезпечних виробництв сучасними автоматичними системами протипожежного захисту. Орієнтовний обсяг фінансування Програми становить 876,92 млн. гривень, з них 236,08 млн. - за рахунок державного бюджету, 569,96 млн. - за рахунок місцевих бюджетів та 70,88 млн. гривень - за рахунок інших джерел [3].

Отже, фінансово-економічні аспекти у пожежній безпеці є невід'ємними складовими забезпечення умов безпеки життєдіяльності суспільства. В Україні головними шляхами забезпечення пожежної безпеки є: проведення комплексних заходів на пожежонебезпечних об'єктах; прискорення поновлення основних фондів, своєчасне вжиття запобіжних заходів для недопущення виникнення пожеж; створення ефективних систем контролю і діагностики виникнення пожеж та впровадження автоматичних засобів сигналізації та пожежогасіння; підвищення організаційного рівня забезпечення пожежної безпеки житлового сектора; удосконалення системи навчання населення правилам пожежної безпеки; якісне та кількісне оновлення пожежно-технічного обладнання підрозділів пожежної охорони; вдосконалення державного пожежного нагляду за станом пожежної безпеки на об'єктах незалежно від форм власності.

Література

1. *Кодекс цивільного захисту України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.*
2. *Аналіз масиву карток обліку пожеж (POG_STAT) за 12 місяців 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://undicz.mns.gov.ua/files/2014/1/20/AD_12_13_NTI.pdf.*
3. *Про затвердження Державної цільової соціальної програми забезпечення пожежної безпеки на 2012-2015 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 червня 2012 р. № 590 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/590-2012-%D0%BF>.*